

Svensk författningssamling

Lag om ändring i lagen (2017:1000) om en europeisk utredningsorder

SFS 2022:326

Publicerad
den 4 maj 2022

Utfärdad den 28 april 2022

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om lagen (2017:1000) om en europeisk utredningsorder

dels att 2 kap. 5, 13 och 14 §§ och 3 kap. 5, 9, 32, 40 och 42 §§ och rubrikerna närmast före 2 kap. 13 § och 3 kap. 32 § ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas en ny paragraf, 2 kap. 15 a §, av följande lydelse.

2 kap.

5 §² Innan åklagaren utfärdar en utredningsorder ska åklagaren ansöka om domstolens tillstånd till att utfärda utredningsordern, om utredningsåtgärden avser

1. kvarhållande av försändelse enligt 27 kap. 9 § rättegångsbalken,
2. hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation, hemlig kameraövervakning, hemlig rumsavlyssning eller hemlig dataavläsning, eller
3. rättsmedicinsk undersökning enligt 16 § lagen (1995:832) om obduktion m.m.

I avvaktan på domstolens beslut får åklagaren under de förutsättningar som anges i 27 kap. 9 a och 21 a §§ rättegångsbalken eller 17 § lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning utfärda en utredningsorder för kvarhållande av försändelse, hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation, hemlig kameraövervakning eller hemlig dataavläsning. Åklagaren ska utan dröjsmål anmäla till domstolen att en utredningsorder har utfärdats.

Innan en utredningsorder för husrannsakan, genomsökning på distans, kroppsvisitation eller kroppsbesiktning utfärdas, får åklagaren enligt 28 kap. 4 § första stycket, 10 d § andra stycket och 13 § första stycket rättegångsbalken ansöka om domstolens tillstånd till att utfärda utredningsordern.

För domstolens handläggning gäller vad som är föreskrivet i rättegångsbalken eller annan författning för den åtgärd som avses.

Beslag och kopiering

13 § En utredningsorder får utfärdas för

1. beslag av ett föremål som kan antas komma att påträffas i en annan medlemsstat, trots att föremålet inte är tillgängligt vid utfärdandet, eller

¹ Prop. 2021/22:119, bet. 2021/22:JuU15, rskr. 2021/22:243.

² Senaste lydelse 2020:67.

2. kopiering av en handling enligt 27 kap. 17 a § rättegångsbalken som kan antas komma att påträffas i en annan medlemsstat, trots att handlingen inte är tillgänglig vid utfärdandet.

Vad som sägs i denna paragraf och i 14 och 15 §§ om föremål ska också gälla i fråga om skriftlig handling.

14 § När en utredningsorder för beslag har verkställts i den andra medlemsstaten, ska följande bestämmelser i 27 kap. rättegångsbalken tillämpas:

- 6 § första stycket om rättens prövning,
- 7 § om tid för åtals väckande,
- 8 § första och fjärde styckena om hävande av beslag,
- 11 § om underrättelseskyldighet, och
- 13 § om protokoll och om rätt för den som drabbats av ett beslag att få ett bevis om beslaget.

Den som berörs av beslaget ska, i förekommande fall, underrättas om möjligheten att begära rättens prövning av beslaget.

Om föremålet inte har överlämnats till Sverige när brottmålet avgörs, ska rätten med tillämpning av 27 kap. 8 § femte stycket rättegångsbalken pröva om beslaget fortfarande ska bestå.

15 a § När en utredningsorder har verkställts i den andra medlemsstaten och handlingar som omfattas av ett beslag eller som påträffats vid en husrannsakan eller en genomsökning på distans har kopierats, ska 27 kap. 17 c–17 e §§ rättegångsbalken tillämpas.

En kopia som överlämnas till Sverige ska anses vara kopierad enligt 27 kap. 17 a § rättegångsbalken.

3 kap.

5 §³ En utredningsorder får inte erkännas och verkställas i Sverige om

1. det skulle strida mot bestämmelser om immunitet och privilegier eller om skydd för uppgifter som avses i 36 kap. 5 och 5 a §§ rättegångsbalken,

2. ordern avser beslag av en skriftlig handling eller ett föreläggande att bevara en viss lagrad uppgift och det enligt 27 kap. 2 § rättegångsbalken finns hinder mot att ta handlingen i beslag eller enligt 27 kap. 16 § fjärde stycket samma balk meddela ett föreläggande,

3. det skulle medföra fara för Sveriges säkerhet, äventyra enskilda personers säkerhet eller medföra risk för röjande av uppgifter som rör underrättelseverksamhet,

4. den gärning som avses i utredningsordern har begåtts utanför den utfärdande medlemsstatens territorium och helt eller delvis i Sverige, och gärningen inte motsvarar ett brott enligt svensk lag, eller

5. utredningsåtgärden inte motsvarar en åtgärd som anges i 1 kap. 4 §.

En utredningsorder får inte vägras enligt första stycket 5, om en annan utredningsåtgärd kan vidtas som ger motsvarande resultat som den åtgärd som utredningsordern avser.

9 § Om utredningsordern avser en utredningsåtgärd som i en svensk förundersökning eller rättegång i brottmål endast kan vidtas efter rättens tillstånd, ska åklagaren överlämna till domstol att pröva om utredningsordern ska erkännas och verkställas. Detsamma gäller om utredningsordern avser en åtgärd som åklagaren i en svensk förundersökning eller rättegång i

³ Senaste lydelse 2021:241.

brottmål skulle ha inhämtat rättens tillstånd till enligt 28 kap. 4 § första stycket, 10 d § andra stycket eller 13 § första stycket rättegångsbalken.

Första stycket gäller inte om åklagaren vägrar erkännande och verkställighet av utredningsordern.

Beslag och kopiering

32 §⁴ När en utredningsorder för beslag har verkställts, får den som har drabbats av beslaget begära prövning av verkställbarhetsförklaringen i domstol. Detsamma gäller när en utredningsorder har verkställts och handlingar som påträffats vid en husrannsakan eller en genomsökning på distans har kopierats.

Bestämmelserna i 27 kap. 7 § rättegångsbalken om tid för väckande av åtal ska inte tillämpas.

Behörig domstol enligt första stycket är den tingsrätt inom vars domkrets beslaget, husrannsakan eller genomsökningen på distans har verkställts.

Om domstolen vid sin prövning enligt första stycket finner att verkställbarhetsförklaringen ska upphävas, ska de verkställighetsåtgärder som vidtagits återgå, så långt det är möjligt och en kopia som framställts med tillämpning av 27 kap. 17 a § rättegångsbalken förstöras.

40 § Ett överlämnande av inhämtat bevismaterial ska skjutas upp i avvaktan på domstolens prövning, om

1. en sådan prövning har begärts enligt 32 § första stycket, eller
2. åklagaren har meddelat en verkställbarhetsförklaring med stöd av 10 § och domstolen inte har fastställt förklaringen.

Trots första stycket ska bevismaterialet överlämnas omedelbart om det finns särskilda skäl. Detta gäller inte om överlämnandet skulle medföra allvarlig skada för den som drabbas av åtgärden.

42 § En verkställbarhetsförklaring ska utan dröjsmål upphävas, om

1. det framkommer omständigheter som medför att utredningsordern inte skulle ha erkänts om omständigheterna hade förelegat eller varit kända när verkställbarhetsförklaringen meddelades,
2. det inte finns tillräckliga skäl för att verkställigheten av en utredningsorder ska bestå enligt 41 §,
3. den utredningsåtgärd som utredningsordern avser inte kan verkställas i Sverige, eller
4. utredningsordern återkallas.

En verkställbarhetsförklaring som avser en utredningsorder som handläggs av domstol enligt 8 § första stycket upphävs av domstolen. Detsamma gäller vid upphävande enligt första stycket 2 om domstolen har bestämt tiden för verkställigheten enligt 41 §. I övriga fall upphävs verkställbarhetsförklaringen av åklagare. Åklagaren får begära att domstolen prövar frågan om upphävande i de fall domstolen har meddelat eller fastställt verkställbarhetsförklaringen och upphävandet ska ske med stöd av första stycket 1. Beslut om att upphäva en verkställbarhetsförklaring ska innehålla skälen för beslutet.

När bevismaterial, som har överlämnats till en behörig myndighet i den andra medlemsstaten med anledning av en utredningsorder för beslag, återlämnas till Sverige med stöd av 39 §, ska åklagaren upphäva verkställbarhetsförklaringen.

⁴ Ändringen innebär bl.a. att andra stycket tas bort.

Om en verkställbarhetsförklaring upphävs, ska de verkställighetsåtgärder som vidtagits återgå, så långt det är möjligt och en kopia som framställts med tillämpning av 27 kap. 17 a § rättegångsbalken förstöras.

SFS 2022:326

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2022.

På regeringens vägnar

MORGAN JOHANSSON

Ulf Wallentheim
(Justitiedepartementet)